

Salamanders uit de Zandzee samenspel van grafiek en keramiek

Samenwerking van Bea van der Heijden, graficus, en Carolien Brusse, keramiste

Begin 2010 besloten we een keer samen te gaan werken. Nieuwsgierig naar wat de inbreng van een andere discipline zou opleveren. Inspiratiebron van onze samenwerking werd de geschiedenis van de Salamanders uit de Zandzee, te Bussum.

Doordat we allebei buiten onze vertrouwde paden traden hadden we vrij spel, we deden iets wat we niet eerder hadden gedaan. Alles mocht en we werkten met grote vrijheid. Het resultaat is een serie van honderden dunne handmatig gevormde gebakken tegels, bedrukt met in linoleum en gips uitgesneden salamanders en beschilderd met cobaltoxyde.

Monument

De Zandzee was een zandverstuiving ontstaan door afgravingen. Er was een vijver waar salamanders en andere amfibieën in zwommen. Een plas met een strandje waar ook volop door de mens werd gerecreëerd. Daar kwam abrupt een einde aan. In de jaren tachtig werd alles dichtgegooid ten behoeve van sportvelden voor een school, juist tijdens de paringsperiode van de watersalamander. De kleine salamander raakte bedolven en verdween met de vijver. Wij wilden een monument creëren voor deze bedolven salamanders.

Unica

Na ongeveer een jaar experimenteren en discussiëren zijn we tot een vorm gekomen waarin grafiek en keramiek samenkomen. We hebben daarbij deze salamanders als uitgangspunt genomen; niet om hem precies na te bootsen maar om verhalen te vertellen.

We beginnen met het vormen van een dun plaatje klei van ongeveer 9 x 9 cm, waarvan de rafelige randen lijken op handgeschept papier. Met linoleumsneden en gipsvormen drukken we salamanders in reliëf in het plaatje. Daarna bewerken we het op diverse wijzen waarbij de salamander soms als het ware opnieuw bedolven wordt. Na het bakken beschilderen we het resultaat met cobaltoxyde, waarmee het effect van Delfts blauw wordt verkregen. We gebruiken de cobaltoxyde steeds weer anders; soms bijna dekkend, soms transparant; soms met een grove kwast of spons, dan weer met een heel fijn penseel. Als laatste glazuren we de tegels.

Het resultaat is een wand vol salamanders in alle fasen tussen leven en dood. De één is springlevend, een ander lijkt weg te duiken. Soms lijkt het een fossiel waarvan het beeld bijna vervaagt. Er ontstaat iedere keer weer iets anders, herhalen kan niet. Iedere salamander is uniek.

Gips en lino om in de klei te drukken, overzicht werktafel, salamanders in de oven,